

Moja domovina – Od zrna do kruha

Kruh. Beseda, ki jo izgovorimo vsak dan, večkrat na dan. Beseda, ki je nepogrešljiva za preživetje. Kruh, ki je že od nekdaj povezan z obiljem, rodovitnostjo, bogastvom, z daritvami, s čarobnostjo, s svetostjo.

Kruh. Ali ga zares še vedno znamo ceniti? Včasih so vedno poljubili kruh in drobtine, ki so padle na tla. Kruh, ki se je morda pokvaril, pa so zažgali. Kaj pa danes? Kolikokrat lahko vidimo ležati na tleh kose kruha, ker pač nekomu sendvič ni bil več všeč, morda ni bil več lačen. Ali ni to žalostno? Ja, si mislimo, saj bodo te ostanke pojedle živali, morda ptice, mravlje. To je tisti kruh, ki je bil nekoč tako spoštljiv, tako cenjen, tako težko pričakovan in na mizi morda le za kakšne praznike in posebne priložnosti. Včasih so kruh pekli doma ali pa so imeli le eno skupno peč, v katero so matere – gospodinje hodile peč kruh.

A danes? Saj kruh lahko kupimo za vsakim vogalom. Saj se nam za kruh ni treba nič potruditi. Ali zato ni več tako spoštovan in cenjen? Morda.

Nekoč so morali kmetje ročno sejati žito, ki so ga skrbno hranili čez zimo, saj so se zavedali, da kar bodo posejali spomladi, bodo želi jeseni. In ves čas so prosili in molili, da bi bila bogata žetev.

In danes? Seveda nihče več ne seje ročno, nihče več ne žanje ročno, tudi mlatiči ne mlatijo več ročno, pa tudi meljejo ne več ročno. Danes so roke nadomestili stroji. Ni nam več treba garati za ta naš kruhek. Ne. Ali ga zato več ne spoštujemo? Ali zato nima več tistega mesta kot nekoč?

Kruh je imel nekoč poseben pomen pri rojstvu, saj so ob rojstvu in krstu pekli kruh, da bi bil otrok srečen in nikoli lačen. Kruh je bil vedno prisoten tudi ob poroki, saj je pomenil rodovitnost in srečo. Vsak svat je dobil košček kruha, pa ne le svatje, tudi vsi opazovalci so bili deležni koščka kruha. In nevesta je od svoje matere za doto prejela velik hlebec kruha. Kruh pa je povezan tudi s smrtjo, saj so ga delili vsem, ki so prišli kropit mrliča. Dobili pa so ga tudi reveži.

Kruh je bil že od nekdaj na mizi pri vseh praznikih, še posebej za miklavža, za božič in veliko noč ter ob drugih pomembnih dogodkih. Za praznike so pekli bel kruh, morda celo sadnega ali obogatnega z orehi in zelišči. Velikokrat so ga okrasili s križem, ptički ali drugimi živalmi.

Ja, včasih, včasih ... Danes je vse drugače. Danes imamo najrazličnejše oblike in okuse kruha. Danes imamo kruh na mizi vsak dan. Danes, žal, ne znamo več ceniti tistega, kar je bilo še pred nekaj desetletji neprecenljivo.